

Sürücü Öfke Ölçeği (Uzun Form)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Sürücü Öfke Ölçeği (Uzun Form)*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31288>

Özet

Sürücü Öfke Ölçeği (Uzun Form), orijinal olarak geliştirilen Sürücü Öfke Ölçeği'nin (DAS) Türkçe uyarlamasıdır. Bu ölçek, bireylerin çeşitli trafik ve sürüş koşulları karşısında deneyimledikleri öfke düzeylerini sistematik olarak ölçmek amacıyla hazırlanmıştır. Uyarlama çalışması, uyarlama sürecinin bir parçası olarak ölçeğin hem uzun hem de kısa formlarını Türk sürücü popülasyonu üzerinde test etmiş ve geçerlik ile güvenirlik özelliklerini incelemiştir. Uzun form, sürüş sırasında öfkeye neden olan spesifik durumları detaylı bir şekilde değerlendirerek, bu duygunun altında yatan farklı boyutları ortaya çıkarmayı hedefler.

Ölçeğin temel amacı, trafik güvenliği araştırmaları ve klinik psikoloji alanlarında yüksek düzeyde sürücü öfkesi yaşayan bireyleri belirlemek ve bu öfkenin potansiyel olarak agresif ve tehlikeli sürüş davranışlarına nasıl dönüştüğünü anlamaktır. Bu adaptasyon, Türkiye bağlamında yol güvenliği politikalarını ve müdahale programlarını geliştirmesine bilimsel bir temel sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Sürücü Öfke Ölçeği, Uzun Form, Sürücü Öfkesi, Yol Güvenliği, Öfke Yönetimi, Agresif Sürüş, Psikolojik Uyarlama, Psikometrik Özellikler.

Yazarlar

Y. Yasak, B. Eryok

Amaç

Sürücü Öfke Ölçeği (Uzun Form), bireylerin araç kullanırken yaşadıkları öfke şiddetini ve sıklığını ölçmek için tasarlanmıştır. Ölçek, özellikle Türkiye popülasyonunun kültürel ve trafik koşullarına özgü faktörleri hesaba katarak, orijinal ölçeğin (DAS) alt boyutlarını Türk sürücüler üzerindeki geçerliliğini test etmeyi amaçlamıştır. Bu amaçla, uyarlama çalışmasında ölçeğin uzun ve kısa versiyonları karşılaştırmalı olarak incelenmiştir.

Ölçeğin birincil amacı, sürücü öfkesinin trafik kazaları ve agresif sürüş davranışları üzerindeki etkisini inceleyen araştırmalara standartlaştırılması ve güvenilir bir araç sunmaktır. Elde edilen veriler, sürücü eğitim programlarını ve psikolojik müdahalelerin hedeflenmesinde kritik rol oynamaktadır.

Yapı

Sürücü Öfke Ölçeği (Uzun Form), sürüş sırasında öfkeyi tetikleyen çeşitli durumları kapsayan çok boyutlu bir yapıyı ölçmektedir. Orijinal DAS yapısı genellikle altı ana faktör etrafında

yo?unla??r. Bu faktörler aras?nda di?er sürücülerin yapt??? hatalar, trafik s?k???kl???, yava? sürü?, otorite figürleriyle (polis) etkile?im, dü?manca jestler ve riskli sürü? davran??lar? yer almaktad?r.

Türkçe uyarlamada, Yasak ve E?iyok (2009) bu çok boyutlu yap?n?n Türk sürücüler aras?nda da korundu?unu veya benzer alt boyutlar gösterdi?ini do?rulamay? hedeflemi?tir. Bu yap?, öfkenin tek bir genel skor yerine, hangi ba?lamlarda (örne?in, zaman kayb? m? yoksa kasti dü?manl?k m?) daha yo?un ya?and???n? anlamay? sa?lar.

Geçerlik

Ölçe?in geçerlik çal??malar?, orijinal referans makalesinde (Yasak & E?iyok, 2009) detayl? olarak sunulmu?tur. Uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in kavramsal yap?s?n?n Türk kültürüne uygunlu?unu ve ölçülmek istenen psikolojik yap?y? ne derece do?ru ölçtü?ünü belirlemek amac?yla yap? geçerli?i ve ayr???m geçerli?i yöntemleri kullan?lm??t?r.

Genellikle, bu tür uyarlama çal??malar?nda, elde edilen faktör yap?s?n?n orijinal ölçe?in yap?s?yla uyumlu oldu?u gösterilir (yap? geçerli?i). Ayr?ca, ölçe?in, öfkeyle ili?kili di?er psikolojik yap?larla (örne?in, genel saldırganl?k, dürtüsellik) beklenen düzeyde ili?kili olup olmad??? da incelenmi?tir. Spesifik geçerlik katsay?lar? için ilgili akademik makaleye ba?vurulmal?d?r.

Güvenirlik

Sürücü Öfke Ölçeği (Uzun Form)'nun güvenilirlik analizleri, ölçe?in tutarlıl???n? ve kararlıl???n? de?erlendirmi?tir. Güvenirlik, genellikle iç tutarlıl?k katsay?s? (Cronbach Alfa) ve test-tekrar test yöntemleri kullan?larak rapor edilir.

Yasak ve E?iyok (2009) çal??mas?nda, ölçe?in hem uzun hem de k?sa formlar? için yüksek düzeyde iç tutarlıl?k katsay?lar? elde edilmi?tir; bu da maddelerin ayn? yap?y? ölçme konusunda yüksek düzeyde homojenli?e sahip oldu?unu göstermektedir. Bu yüksek güvenilirlik de?erleri, ölçe?in Türk popülasyonunda da kararlı ve güvenilir bir ölçüm arac? olarak kullan?labilece?ini desteklemektedir.

Faktör Analizi

Sürücü Öfke Ölçeği (Uzun Form)'nun uyarlama sürecinde faktör analizi temel bir rol oynam??t?r. Ke?fedici ve/veya Do?rulay?c? Faktör Analizi yöntemleri kullan?larak, ölçek maddelerinin Türk sürücüler aras?nda hangi alt boyutlar alt?nda topland??? incelenmi?tir.

Orijinal DAS?'n alt? faktörlü yap?s?n?n Türkçeye uyarlanmas?nda da korundu?u varsay?l?r. Bu faktörler, sürü? öfkesinin farklı kaynaklar?n? temsil eder: Di?er Sürücülerin Engellemesi, Yava?

Giden Araçlar, Trafik Sıkışıklığı, Doğrudan Dümanlık, Polis ve Riskli Sürüş. Faktör analizi sonuçları, ölçeğin çok boyutlu yapısının Türk popülasyonunda da geçerli olduğunu kanıtlamıştır.

Ölçek Bilgileri

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Bildirime dayalı öz-bildirim ölçeği (Self-report questionnaire). Uzun form, orijinal ölçekteki madde sayısına yakın, detaylı bir değerlendirme sunar.

Language Available: Türkçe

Population Group: Yetişkin Sürücüler

Age Group: 18 yaş ve üzeri (Ehliyet sahibi yetişkinler)

Population Details: Türkiye'de yaşayan ve aktif olarak araç kullanan bireyler.

Test Methodology: Genellikle 5 dereceli Likert ölçeği (Örneğin: 1=Hiç kızmam, 5=Çok sinirlenirim) kullanılarak yanıtlanır. Yüksek skorlar, yüksek düzeyde sürüş öfkesine işaret eder.

Anahtar Kelimeler

Yol Güvenliği, Sürücü Davranışı, Cronbach Alfa, Faktör Analizi, Trafik Psikolojisi, Agresyon, Uyarlama.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemi?

Affiliation Email addresses: burcuesiyok@yahoo.com

Correspondence Address: Burcu Eşiyok (Detaylı kurumsal adres makalede mevcuttur.)

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: Uyarlama ve psikometrik çalışma 2009 yılında yayınlanmıştır.

Şinler ve Ücret: Ölçeğin ticari olmayan akademik araştırmalarda kullanımı genellikle yazarlara atıf yapmak suretiyle mümkündür. Özel veya ticari kullanım için sorumlu yazar Burcu Eşiyok ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Orijinal PDF dokümanı aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [driving-anger-scalelong-version-toad.pdf](#)

Referanslar

Yasak, Y., & Eryok, B. (2009). Anger amongst Turkish drivers: Driving Anger Scale and its adapted, long and short version. *Safety Science*, 47(1), 138-144. doi: 10.1016/j.ssci.2008.02.003

Sürücü Öfke Ölçeği (Uzun Form) Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way. (Ölçek maddeleri, kaynak içerikte sağlanmadığı için burada listelenememiştir. Maddeler için orijinal referans makaleye başvurulması gerekmektedir.)

ARABPSYCHOLOGY.COM